

Fișă de lucru

Tipare textuale de structurare a ideilor: comparație, analogie.

Nume:

Clasa:

Data:

Citește cu atenție cerințele fiecărui exercițiu și rezolvă-le în spațiul indicat. Acolo unde se cere, formulează răspunsuri complete, corecte și clare. Fișa se predă la ora următoare.

1 Exercițiul 1 – Recunoașterea tiparului textual

20 p

Citește cu atenție fragmentele de mai jos și precizează, pentru fiecare, dacă este vorba despre un tipar textual bazat pe **comparație** sau pe **analogie**. Motivează pe scurt alegerea (1–2 propoziții).

1. „Mintea omenească este asemenea unui mușchi: cu cât o exersezi mai mult, cu atât devine mai puternică. Tot astfel, un elev care citește zilnic va ajunge, în timp, să gândească mai rapid și mai profund decât cel care nu deschide nicio carte.”
2. „Vara aceea fierbinte semăna cu un cuptor uriaș: aerul ardea, pietrele scăpărau de căldură, iar oamenii se mișcau greu, ca într-un vis.”
3. „Scriitorul construiește o lume ficțională la fel cum un arhitect ridică o clădire: mai întâi schițează planul (subiectul), apoi alege materialele (cuvintele) și, pas cu pas, dă formă edificiului (textului).”
4. „Cerul de toamnă era ca o pânză de mătase cenușie, brăzdată ici-colo de dungile aurii ale ultimelor raze de soare.”

.....

.....

.....

.....

2 Exercițiul 2 – Identificarea elementelor comparației

15 p

Citește fragmentul următor, extras dintr-un text descriptiv:

„Bătrânul sat se întindea pe deal ca un mozaic de culori: acoperișurile roșii și galbene străluceau în soare ca niște solzi de pește, gardurile albe se înșirau ca mărgelele pe ață, iar pâlcurile de copaci se ridicau drept, asemenea unor santinele tăcute.”

Rezolvă cerințele de mai jos:

1. Identifică toate comparațiile din fragment și precizează, pentru fiecare, termenul comparat (T1) și termenul cu care se compară (T2).
2. Precizează cuvintele/expresiile care introduc comparația (elementele de relație) pentru fiecare comparație identificată.
3. Explică, în 2–3 propoziții, ce efect artistic creează aceste comparații în textul descriptiv.

3 Exercițiul 3 – Construirea analogiei

15 p

Completează tabelul analogiilor de mai jos, urmând modelul: „Profesorul” este față de „clasă” ce este „dirijorul” față de „orchestră” (ambii coordonează un grup pentru un rezultat armonios). Fiecare analogie trebuie să fie logică și corectă.

A	este față de B	ce este C	față de D
Cuvântul	propoziția		
Personajul principal	romanul		
Comparația	textul descriptiv		textul argumentativ

4 Exercițiul 4 – Redactare

15 p

Redactează un scurt text (8–10 rânduri) în care să explici unui coleg mai mic, prin **analogie**, ce este și cum funcționează un **text argumentativ**. Folosește o analogie cu un domeniu familiar (sport, joc, gătit, construcții etc.). Subliniază în textul tău cuvintele/structurile care marchează analogia.

5 Exercițiul 5 – Comparație vs. Analogie: teorie aplicată

15 p

Răspunde la întrebările de mai jos cu propoziții complete.

1. Care este diferența esențială dintre comparație și analogie ca tipare textuale de structurare a ideilor?
2. De ce autorii textelor explicative și științifice apelează frecvent la analogie? Dă un exemplu propriu.
3. Poate o comparație să devină baza unei analogii? Explică și oferă un exemplu.

6 Exercițiul 6 – Lectură și producere de text

10 p

Citește fragmentul de mai jos:

„A învăța o limbă străină seamănă cu a construi o casă. La început, pui fundația — înveți sunetele și literele. Apoi ridici pereții — acumulezi vocabularul de bază. Urmează acoperișul — regulile gramaticale care leagă totul. Și, în final, decorezi interiorul — înveți expresiile idiomatice, nuanțele, stilul. Fără fundație solidă, casa se prăbușește; fără cuvinte, limba rămâne goală.”

Rezolvă cerințele:

1. Precizează tiparul textual folosit în fragment și argumentează alegerea în 2–3 propoziții.
2. Identifică cele patru corespondențe (perechi de termeni puși în paralel) stabilite în text și notează-le în format: element din domeniul A → element din domeniul B.
3. Continuă analogia cu încă un element propriu, respectând structura textului.

Total: **90 puncte** · Timp recomandat: 45 min · Se acordă 10 puncte din oficiu.